

Namık Kemal Üniversitesi
Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi
Journal of Tekirdag Agricultural Faculty

An International Journal of all Subjects of Agriculture

Sahibi / Owner

Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Adına
On Behalf of Namık Kemal University Agricultural Faculty

Prof.Dr. Ahmet İSTANBULLUOĞLU
Dekan / Dean

Editörler Kurulu / Editorial Board

Başkan / Editor in Chief

Prof.Dr. Selçuk ALBUT
Ziraat Fakültesi Biyosistem Mühendisliği Bölümü
Department Biosystem Engineering, Agricultural Faculty
salbut@nku.edu.tr

Üyeler / Members

Prof.Dr. M. İhsan SOYSAL	Zootekni / Animal Science
Doç.Dr. İlker H. ÇELEN	Biyosistem Mühendisliği / Biosystem Engineering
Prof.Dr. Servet VARIŞ	Bahçe Bitkileri / Horticulture
Prof.Dr. Aslı KORKUT	Peyzaj Mimarlığı / Landscape Architecture
Prof.Dr. Temel GENÇTAN	Tarla Bitkileri / Field Crops
Prof.Dr. Aydın ADILOĞLU	Toprak Bilimi ve Bitki Besleme / Soil Science and Plant Nutrition
Prof.Dr. Fatih KONUKCU	Biyosistem Mühendisliği / Biosystem Engineering
Prof.Dr. Sezen ARAT	Tarımsal Biyoteknoloji / Agricultural Biotechnology
Doç.Dr. Ömer AZABAĞAOĞLU	Tarım Ekonomisi / Agricultural Economics
Doç.Dr. Mustafa MİRİK	Bitki Koruma / Plant Protection
Doç.Dr. Ümit GEÇGEL	Gıda Mühendisliği / Food Engineering
Yrd.Doç.Dr. Devrim OSKAY	Tarımsal Biyoteknoloji / Agricultural Biotechnology
Yrd.Doç.Dr. M. Recai DURGUT	Biyosistem Mühendisliği / Biosystem Engineering
Yrd.Doç.Dr. Harun HURMA	Tarım Ekonomisi / Agricultural Economics

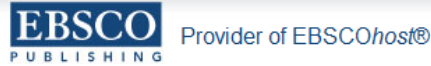
İndeksler / Indexing and abstracting

CABI tarafından full-text olarak indekslenmektedir/ Included in CABI

DOAJ tarafından full-text olarak indekslenmektedir / Included in DOAJ

EBSCO tarafından full-text olarak indekslenmektedir / Included in EBSCO

FAO AGRIS Veri Tabanında İndekslenmektedir / Indexed by FAO AGRIS Database

INDEX COPERNICUS tarafından full-text olarak indekslenmektedir / Included in INDEX COPERNICUS

TUBİTAK-ULAKBİM Tarım, Veteriner ve Biyoloji Bilimleri Veri Tabanı (TVBBVT) Tarafından taranmaktadır / Indexed by TUBİTAK-ULAKBİM Agriculture, Veterinary and Biological Sciences Database

Yazışma Adresi / Corresponding Address

Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi NKÜ Ziraat Fakültesi 59030 TEKİRDAĞ

E-mail: ziraatdergi@nku.edu.tr

Web adresi: <http://jotaf.nku.edu.tr>

Tel: +90 282 250 20 07

ISSN: 1302-7050

Danışmanlar Kurulu /Advisory Board

Bahçe Bitkileri / Horticulture

- Prof.Dr. Kazım ABAK** Çukurova Üniv. Ziraat Fak. Adana
Prof.Dr. Y.Sabit AĞAOĞLU Ankara Üniv. Ziraat Fak. Ankara
Prof.Dr. Jim HANCOCK Michigan State Univ. USA
Prof.Dr. Mustafa PEKMEZCİ Akdeniz Üniv. Ziraat Fak. Antalya

Bitki Koruma / Plant Protection

- Prof.Dr. Mithat DOĞANLAR** Mustafa Kemal Üniv. Ziraat Fak. Hatay
Prof.Dr. Timur DÖKEN Adnan Menderes Üniv. Ziraat Fak. Aydın
Prof.Dr. Ivanka LECHAVA Agricultural Univ. Plovdiv-Bulgaria
Dr. Emil POCSAI Plant Protection Soil Cons. Service Velenca-Hungary

Gıda Mühendisliği / Food Engineering

- Prof.Dr. Yaşar HIŞIL** Ege Üniv. Mühendislik Fak. İzmir
Prof.Dr. Fevzi KELEŞ Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Erzurum
Prof.Dr. Atilla YETİŞEMİYEN Ankara Üniv. Ziraat Fak. Ankara
Prof.Dr. Zhelyazko SIMOV University of Food Technologies Bulgaria

Tarımsal Biyoteknoloji / Agricultural Biotechnology

- Prof.Dr. Hakan TURHAN** Çanakkale Onsekiz Mart Üniv. Ziraat Fak. Çanakkale
Prof.Dr. Khalid Mahmood KHAWAR Ankara Üniv. Ziraat Fak. Ankara
Prof.Dr. Mehmet KURAN Ondokuz Mayıs Üniv. Ziraat Fak. Samsun
Doç.Dr. Tuğrul GİRAY University of Puerto Rico. USA
Doç.Dr. Kemal KARABAĞ Akdeniz Üniv. Ziraat Fak. Antalya
Doç.Dr. Mehmet Ali KAYIŞ Selçuk Üniv. Ziraat Fak. Konya

Tarla Bitkileri / Field Crops

- Prof.Dr. Esvet AÇIKGÖZ** Uludağ Üniv.Ziraat Fak. Bursa
Prof.Dr. Özer KOLSARICI Ankara Üniv. Ziraat Fak. Ankara
Dr. Nurettin TAHSİN Agric. Univ. Plovdiv Bulgaria
Prof.Dr. Murat ÖZGEN Ankara Üniv. Ziraat Fak. Ankara
Doç. Dr. Christina YANCHEVA Agric. Univ. Plovdiv Bulgaria

Tarım Ekonomisi / Agricultural Economics

- Prof.Dr. Faruk EMEKSİZ** Çukurova Üniv. Ziraat Fak. Adana
Prof.Dr. Hasan VURAL Uludağ Üniv. Ziraat Fak. Bursa
Prof.Dr. Gamze SANER Ege Üniv. Ziraat Fak. İzmir
Dr. Alberto POMBO El Colegio de la Frontera Norte, Meksika

Tarım Makineleri / Agricultural Machinery

- Prof.Dr. Thefanis GEMTOS** Aristotle Univ. Greece
Prof.Dr. Simon BLACKMORE The Royal Vet.&Agr. Univ. Denmark
Prof.Dr. Hamdi BİLGİN Ege Üniv. Ziraat Fak. İzmir
Prof.Dr. Ali İhsan ACAR Ankara Üniv. Ziraat Fak. Ankara

Tarımsal Yapılar ve Sulama / Farm Structures and Irrigation

- Prof.Dr. Ömer ANAPALI** Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Erzurum
Prof.Dr. Christos BABAJIMOPOULOS Aristotle Univ. Greece
Dr. Arie NADLER Ministry Agr. ARO Israel

Toprak / Soil Science

- Prof.Dr. Sait GEZGİN** Selçuk Üniv. Ziraat Fak. Konya
Prof.Dr. Selim KAPUR Çukurova Üniv. Ziraat Fak. Adana
Prof.Dr. Metin TURAN Atatürk Üniv.Ziraat Fak. Erzurum
Doç. Dr. Pasquale STEDUTO FAO Water Division Italy

Zootekni / Animal Science

- Prof.Dr. Andreas GEORGOIDUS** Aristotle Univ. Greece
Prof.Dr. Ignacy MISZTAL Breeding and Genetics University of Georgia USA
Prof.Dr. Kristaq KUME Center for Agricultural Technology Transfer Albania
Dr. Brian KINGHORN The Ins. of Genetics and Bioinf. Univ. of New England Australia
Prof.Dr. Ivan STANKOV Trakia Univ. Dept. Of Animal Sci. Bulgaria
Prof.Dr. Nihat ÖZEN Akdeniz Üniv. Ziraat Fak. Antalya
Prof.Dr. Jozsef RATKY Res. Ins. Animal Breed. and Nut. Hungary
Prof.Dr. Naci TÜZEMEN Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Erzurum

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

H. Çinkılıç, L. Çinkılıç, S. Varış, A. KUBAŞ Trakya Bölgesinde Sera Sebzeciliği ve Sorunları Greenhouse Vegetable Growing and its Problems in Thrace Region	1-10
M. F. Baran, M. R. Durgut, İ. E. Kayhan' İ. Kurşun, B. Aydın, Y. Bayhan Determination of Different Tillage Methods In Terms of Technically And Economically in Second Crop Maize For Silage (2nd Year) II. Ürün Silajlık Mısır Üretiminde Uygulanabilecek Farklı Toprak İşleme Yöntemlerinin Teknik ve Ekonomik Olarak Belirlenmesi (2.Yıl)	11-20
A. Afacan, S. Adiloğlu, A. Hasanghasemi, C. Sağlam Determination of Antioxidant Activity of Sunflower Growing in Hayrabolu District of Tekirdağ Province Tekirdağ İli Hayrabolu İlçesinde Yetişen Ayçiçeği Bitkisinin Antioksidan Aktivitesi Tayini	21-26
F. Aydoğan, K. Bellitürk, M. T. Sağlam Edirne İlindeki Bazı Sulama Suyu Kaynaklarının Tuzluluk ve Ağır Metal İçeriklerinin Tespiti The Assesment Of Irrigation Water Salinity And Heavy Metal Contents Of Some Selected Resources In Edirne Region	27-37
H. E. Şamlı, M. Terzioğlu, A. A. Okur, F. Koç, N. Şenköylü Effects Of Sweet Apricot Kernel Meal On Performance And Intestinal Microbiota In Broiler Chickens Etlik Piliçlerde Kayısı Küspesinin Performansa ve Bağırsak Mikrobiyotasi Üzerine Etkileri	38-43
A. Şahin, M. Kaşıkçı Sivas İli Yıldızeli İlçesinde Halk Elinde Yetiştirilen Esmer Sığırların Çiğ Süt Kompozisyonunu Belirlenmesi Determination of Milk Composition of Brown Swiss Cows Raised in Different Village Conditions Yıldızeli District of Sivas Province	44-50
Y. Doğan, Y. Toğay, N. Toğay Mardin Kızıltepe Koşullarında Farklı Ekim Zamanlarının Mercimek (<i>Lens culinaris</i> Medic.) Çeşitlerinde Verim Ve Verim Öğelerine Etkisi Effect Of Different Sowing Time On Yield And Yield Components of Lentil (<i>Lens culinaris</i> Medic.) Varieties in Mardin Kızıltepe Conditions	51-58
E. Torun Determining Fruit Producers' Source of Information in Kocaeli And Evaluating It in Terms Of Agricultural Extension.....	59-70
D. Katar' Y. Arslan, R. Kodaş, İ. Subaşı, H. Mutlu Bor Uygulamalarının Aspir (<i>Carthamus tinctorius</i> L.) Bitkisinde Verim ve Kalite Unsurları Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi Determination of Effect of Different Doses of Boron on the Yield and Yield Components of Safflower (<i>Carthamus tinctorius</i> L.)	71-79
T. Kiper Peyzaj Mimarlığı Öğrencilerinin Çevre Tutumlarının Belirlenmesi Determination of Environmental Attitudes of Students of Landscape Architecture	80-88
O. Yılmaz, O. Karaca, D. İnce, İ. Cemal, E. Yaralı, M. Varol, S. Sevim Batı Anadolu Göçer Koyuncululuğu ve Islah Planlamalarındaki Rolü Nomadic Sheep Breeding in Western Anatolia and the Role of Animal Breeding Programs	89-97
E. E. Şişman, P. Gültürk Tekirdağ Kent Merkezinde Bulunan Parkların Mevcut Durumunun Belirlenmesi ve Öneri Bir Peyzaj Projesinin Hazırlanması Determination of Existing Status of Parks in Tekirdag City Center and Design of Proposal Landscape Project for a Sample Park	98-109
E. Kahya, S. Arın Görüntü Renk Kod Analizi İle Meyvenin Yerinin Tespiti Üzerine Bir Araştırma A Research On Image Color Code Analysis With Fruit Locating	110-118
B. Çakmak, Z. Gökalp, N. Demir Sınırtaşan Nehir Havzalarında Tarımda Su Kullanımının Değerlendirilmesi Assessment Of Agricultural Water Use In Trans-Boundary River Basins	119-129

Tekirdağ Kent Merkezinde Bulunan Parkların Mevcut Durumunun Belirlenmesi ve Öneri Bir Peyzaj Projesinin Hazırlanması*

E. E. Şişman

P. Gültürk

N.K.Ü. Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Tekirdağ

Tekirdağ kent merkezinde parkların mevcut durumları incelendiğinde, mahalle ölçeğinde parkların gerek alan olarak gerekse içerdikleri kullanımlar bakımından yetersiz oldukları görülmüştür. Okul bahçeleri, çocuk oyun alanları, refüjler gibi kullanımı kısıtlı mekanlar da park olarak isimlendirilmiştir. Kullanım açısından değerlendirildiğinde kent merkezinde sahilde yer alan Barış ve Özgürlük parkı, 19.Fırka Parkı ve Hürriyet mahallesinde yer alan Süleyman Paşa Parkları en iyi özelliklere sahip parklar olarak değerlendirilmiştir. Bu çalışma ile Tekirdağ kent merkezinde bulunan parkların mevcut durumları belirlenerek, örnek bir park için öneri peyzaj projesi hazırlanmıştır.

Anahtar kelimeler: park, açık yeşil alanlar, peyzaj tasarımı, Tekirdağ

Determination of Existing Status of Parks in Tekirdag City Center and Design of Proposal Landscape Project for a Sample Park

While the existing status of parks were determining in Tekirdag city center, it was seen that they were inadequate in terms of uses they contain. Restricted spaces such as school yards, playgrounds, refuges are called as parks. Evaluating in terms of uses, Barış and Özgürlük Park, 19. Fırka Park on the coastline in the city center and Süleyman Paşa Park in Hürriyet District have the best features. In this study the existing status of parks in the Tekirdag city center determined and a landscaping project was designed for a proposal park.

Key words: Parks, open-green areas, landscape design, Tekirdag

¹ Bu araştırma NKÜBAP tarafından desteklenmiştir.

Giriş

Kentsel alanlar düzensiz ve çarpık yapılaşma sonucunda insanları doğal ortamdan uzaklaştırmaktadır. Kentlerdeki açık-yeşil alanlar ise insan ile doğa arasındaki bozulan ilişkiyi dengelemede ve kentsel yaşam koşullarının iyileştirilmesinde önemli bir konuma sahiptir.

Apartman yerleşimlerinin yakınlarında erişilebilir yeşil alanlar oluşturulması, kent halkı için stresten uzak yaşam sağlamları nedeni ile sağlık üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır (Grahm and Stigsdotter 2003). Kentsel dış mekanlar, yapıların oluşturduğu, kentlilerin algıladığı ve tüm kentsel olayların ilişkilendiği bir bütündür. Kent için önemli olan, bu dış mekanların canlandırılması ve bilinçli olarak düzenlenmesidir. Kent dokusu içindeki tüm boşluklar belirli amaçlar için kullanılmaktadır, “yapılanmamış kentsel kamusal dış mekanlar” olarak nitelendirilen bu alanların bir kısmı işlevsel alanlar olurken, bir diğer bölümü de tamamlayıcı mekanlar niteliindedirler (Bakan ve Konuk 1987). Kentsel ortamlardaki parklar aktif ve pasif rekreasyon, çevresel faydalar ve yaban hayatı gibi pek çok fonksiyona hizmet eder

(Solecki and Welch 1994). Ayrıca kent parkları birçok çevresel ve ekolojik hizmetlerinin yanı sıra, kent halkına önemli sosyal ve psikolojik fayda sağlarlar (Chiesura 2004). Parklar insanlara buluşma alanları sağlayarak sosyal bağlarını güçlendirmek ve sağlıklı davranışlar geliştirmelerinde rol oynarlar (Bedimo-Rung et al 2005), sadece yeşilin bulunduğu alanlar olmanın ötesinde sosyal yaşamın güçlenmesine ve yüz yüze iletişimin gerçekleşmesine olanak tanır (Özdemir 2009).

Park, kentin çeşitli semtlerine ve çevresine yapılmış, sakinlerine aktif ve pasif eğlence ve dinlenme olanağı sağlayan, ölçülü, dengeli ve güzel kompozisyon oluşturmuş sosyal yeşil alanlardır (Tanrıverdi 1987). Parklar ölçülerine, bulundukları aktivite çeşitliliğine, etki alanlarına ve gereksinimlerini karşıladıkları nüfusun büyüklüğüne göre farklı sınıflamalar içinde incelenmektedirler. Genel olarak büyüklük ve etki alanına dayalı olarak parklar; bölge parkları, kent parkları, semt parkları, mahalle parkları ve küçük parklar ya da cep parkları olarak sınıflandırılmaktadır. Semt parkları, kentsel nüfus

tarafından gereksinim duyulan yakın rekreasyon olanaklarını desteklemektedir. Semt parkı yoğun olarak gençler tarafından kullanılmaktadır. Gençlerin hareketliliklerinin fazla oluşu servis yarıçapının giderek artmasına neden olmaktadır. Semt parklarında tenis kompleksi, yüzme havuzu, çok amaçlı sahalar, sosyal merkez ve otopark gibi kullanımlar bulunabilir. Bu parklar için en iyi konum toplu taşıma aksları üzeri ya da yakınıdır. Kent parklarını diğer park kategorilerinden ayıran en belirgin özellik bu parkların bütün kente hizmet etmeleridir. Parkın hizmet alanı genişliği ya da etki alanının bütün kenti kaplaması, parka uzaklık ve ulaşılabilirlik, parkta sunulan hizmet ve aktivitelerin çeşitlilik ve nitelikleri, park büyüklüğü, parkın estetik özellikleri v.b. pek çok etmene bağlı olarak değişmektedir (Oğuz 1998). Kent parkı; kent trafiğinin gürültü ve kalabalığından kaçmak; doğayla baş başa kalmaktan zevk alma fırsatını hazırlayabilmek üzere düşünülür. Bununla beraber en önemli amacı, çeşitli rekreasyonel aktiviteler yönünden faydalı, hoş bir çevre yaratmaktır (Butler 1959).

Park alanları için standartları belirleyen etmenler; nüfus, kentin boyutu, coğrafi konumu, iklimi, kullanım mesafesi ve yoğunluğu şeklinde sıralanabilir. Park standartları üzerine yapılan çalışmaların değerlendirilmesi Tablo 1.1'de verilmiştir.

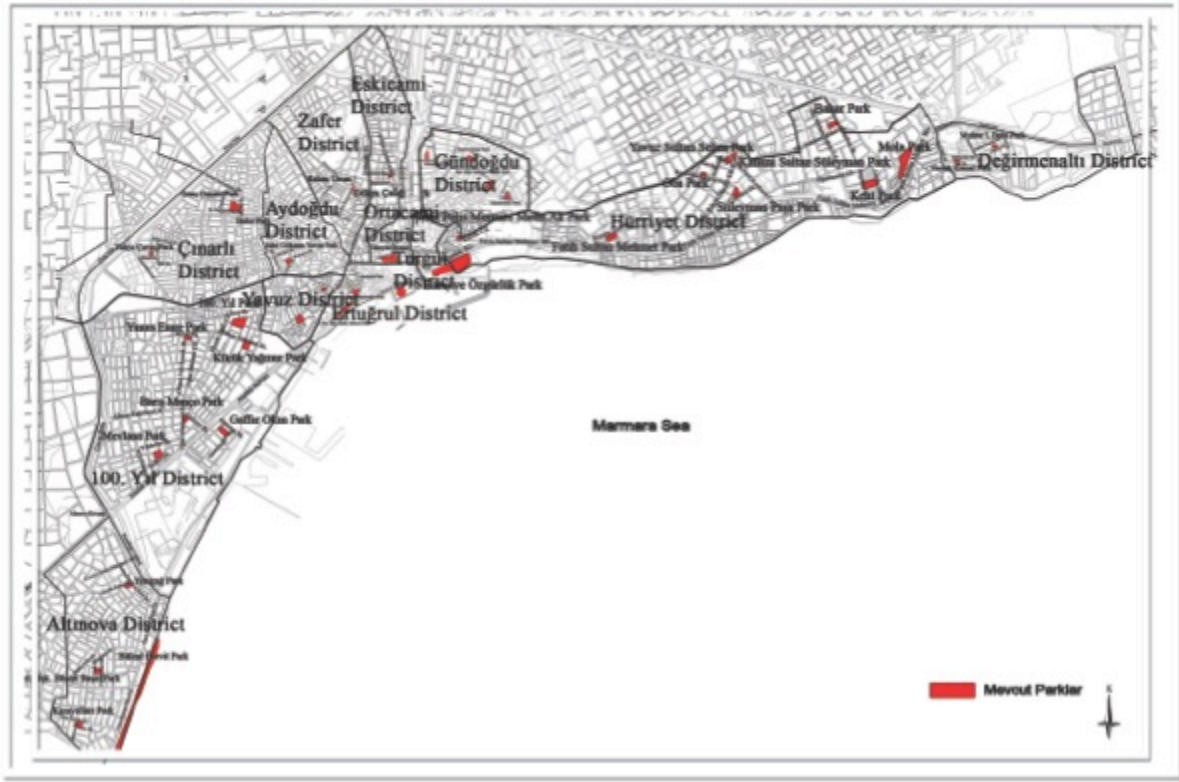
Materyal ve Yöntem

Araştırma materyalini Tekirdağ kent merkezindeki parklar oluşturmaktadır (Şekil 1). Tekirdağ Merkezde toplam 14 mahalle ve bu mahallelerde farklı niteliklerde toplam 39 park bulunmaktadır. Tekirdağ'da aktif yeşil alanlar yetersiz sayılabilecek boyuttadır. Bu alanların tamamı merkezde ve kıyı bölgesinde yer almaktadır (Anonim 2002). 1/5000 ve 1/1000 Uygulama İmar Planı ilke kararlarına göre açık yeşil alanlar, planlama alanı içinde eğim derecesi yüksek olan alanlar, dere taşkın alanlarının bir bölümü ve sahil kesimindeki jeolojik yönden sakıncalı alanlar olarak belirlenmiştir.

Tablo 1. Parkların standartları (Tümer 1976; Bakan ve Konuk 1987; Türel 1988; Akdoğan 1992; Önder 1997)

Table 1. Standards of parks

Parklar(Parks)	Etkili Hizmet Alanı(yarıçap) Effective Service Area(radius)	Kullanıcıların Yaş Grubu (yaş) Users Age Group (age)	Hizmet Ettiği Nüfus (kişi) Service Population (person)	İdeal Büyüklük (da.) Ideal Size (da.)
Çocuk Bahçeleri(Playgrounds)	200 -600 m.	0 – 3, 4 – 7, 8 – 15	Bütün kent (Whole City)	8 – 16
Spor Alanları(Sports field)	2 km.	7 ve yukarısı (7 and up)	Bütün kent (Whole City)	40 – 60
Mahalle Parkları (District Parks)	500 – 1.500 m.	Bütün yaşlar (All ages)	3.500 – 5.000	20 – 40
Semt Parkları (Neighborhood Parks)	1.000 – 2.500 m.	Bütün yaşlar (All ages)	15.000 – 30.000	160 – 400
Kent Parkları (City Parks)	1 – 10 km.	Bütün yaşlar (All ages)	Bütün kent (Whole City)	40 – 800
Bölge Parkları (Regional Parks)	25 – 100 km.	Bütün yaşlar (All ages)	Bütün kent (Whole City)	2.000 – 4.000
Milli Parklar (National Parks)	Bütün Ülke (Whole Country)	Bütün yaşlar (All ages)	Bütün ülke (Whole Country)	Değişken (Changeable)

Şekil 1. Çalışma alanı

Figure 1. Study area

Araştırma; peyzaj düzenleme çalışmaları tasarım süreci kapsamında ele alınmıştır. Buna göre tasarımı yapılacak öneri park alanının belirlenmesi için; peyzaj etüdü (sürvey), çözümlenme (analiz)-değerlendirme ve birleşim (sentez) çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca mevcut parklar ulaşılabilirlik, aktivite çeşitliliği, farklı yaş gruplarına hitap etme, her mevsim kullanılabilir, güvenli ve bakımlı olma gibi kalite kriterlerine göre değerlendirilmiştir.

Öneri peyzaj tasarım projesinin hazırlanmasında ise, Özkan ve ark. (1993), Yılmaz ve Yılmaz (2000) ile Korkut (2002) den yararlanılarak peyzaj tasarım süreci 5 aşamada ele alınmıştır.

1. Amaç ve sorunların belirlenmesi
2. Durumu saptamaya yönelik veri toplama (Alan araştırması (Sürvey) ve literatür çalışmaları)
3. Çevre analizi, program analizi ve işlev şeması
4. Leke diyagramı (Alan strüktür diyagramı)
5. Ön (Avan) proje

Çalışma alanının doğal ve kültürel peyzaj özelliklerinin saptanmasında; alanda doğrudan yapılan inceleme ve gözlemlerden, alınan fotoğrafların değerlendirilmesinden, 1/5000 ölçekli Nazım ve 1/1000 Uygulama İmar Planlarından yararlanılmıştır. Alana ait 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planları AutoCAD ortamına aktararak proje çalışmaları için altlık oluşturulmuştur. Bu planlar üzerinde yapılan çalışmalarla araştırma bölgelerinin yapısal ve bitkisel elemanları belirlenerek örnek olarak belirlenen park için öneri peyzaj projesi çizilmiştir.

Araştırma Bulguları

Araştırmanın ilk aşamasında alanın tanımı ve peyzaj etüdü gerçekleştirilmiştir. İkinci aşamada analiz ve değerlendirme, son aşamada ise proje çalışmaları ve birleşim yapılmıştır. Çalışma Tekirdağ kent merkezinde yer alan parklarda yürütülmüştür.

Tablo 2. Kent merkezindeki parklarda bulunan bitkiler

Table 2. Plants of the parks in the city center

Latince	Türkçe
<i>Acer negundo</i> L.	Dışbudak Yapraklı Akçaağaç
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	Yalancı Çınar Yapraklı Akçaağaç
<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	Beyaz Çiçekli Atkestanesi
<i>Ailanthus altissima</i> L.	Kokar Ağaç
<i>Amphelopsis quinquefolia</i> L.	Amerikan Sarmaşığı
<i>Berberis thunbergii</i>	Hanım Tuzluğu
<i>Buddleia davidii</i> Franch.	Kelebek Çalısı
<i>Buxus sempervirens</i> L.	Şimşir
<i>Campsis radicans</i> L.	Acem Borusu
<i>Catalpa bignonioides</i> Walt.	Katalpa
<i>Cedrus deodora</i> Loud.	Himalaya Sediri
<i>Cercis sliquastrum</i> L.	Erguvan
<i>Chamaerops humilis</i>	Bodur Palmiye
<i>Cotoneaster dammeri</i>	Yayılcı Dağ Muşmulası
<i>Cotoneaster franchetti</i> Boiss	Tibet Dağ Muşmulası
<i>Cupressus arizonica</i> Gren.	Arizona Servisi
<i>Eleagnus angustifolia</i> L.	İğde
<i>Fraxinus angustifolia</i> L.	Sivri Meyveli Dışbudak
<i>Fraxinus excelsior</i> L.	Dışbudak
<i>Hedera helix</i> L.	Orman Sarmaşığı
<i>Hibiscus syriacus</i> L.	Ağaç Hatmi
<i>Juglans regia</i> L.	Ceviz
<i>Koelreuteria paniculata</i> Laxm.	Güvey Kandili
<i>Lagerstroemia indica</i> L.	Oya Ağacı
<i>Ligustrum vulgare</i> Thunb.	Kurtbağrı
<i>Lonicera tatarica</i> L.	Hanımeli
<i>Morus alba</i> L.	Dut (Ak /Siyah)
<i>Morus alba pendula</i> L.	Sarkık Dut (Ak /Siyah)
<i>Nerium oleander</i> L.	Zakkum
<i>Pinus brutia</i> Ten.	Kızıl Çam
<i>Pinus pinea</i> L.	Fıstık Çamı
<i>Pittosporum tobira nana</i>	Bodur Pitosporum
<i>Platanus orientalis</i> L.	Doğu Çınarı
<i>Populus sp.</i>	Kavak
<i>Populus alba</i> L.	Ak Kavak
<i>Prunus avium</i> L.	Kiraz
<i>Prunus serrulata</i>	Süs Kirazı
<i>Punica granatum</i> L.	Süs Narı
<i>Pyracantha coccinea</i> Roem.	Ateş Dikeni
<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	Yalancı Akasya
<i>Rosa sp</i>	Gül
<i>Salix matsudana</i> Koide.	Helozonik Söğüt
<i>Syringa vulgaris</i> L.	Leylak
<i>Thuja orientalis</i> L.	Doğu Mazısı
<i>Tilia tomentosa</i> Moench.	Ihlamur
<i>Viburnum tinus</i> L.	Kartopu
<i>Wisteria sinensis</i>	Mor Salkım
<i>Yucca filamentosa</i> L.	Avize çiçeği

Alanın Tanımı ve Peyzaj Etüdü (Sürvey)

Araştırmanın ilk aşamasında peyzaj etüdü yapılarak, kent merkezindeki parkların var olan durumları belirlenmiştir. Yapısal ve bitkisel materyal saptanmış, dijital makine ile fotoğrafları çekilmiştir. Tekirdağ Belediyesinden elde edilen parklar mahallelerine göre ayrılarak ölçekli pafta üzerinde işaretlenmiştir.

Tablo 3. Parkların erişilebilirlik, yaşanabilirlik ve aktivite alanları bakımından karşılaştırılması
Table 3. Comparing the parks in terms of accessibility, livability and activity areas

Parkın Adı (Name of Parks)	Erişilebilirlik özellikleri Accessibility Features		Yaşanabilirlik Livability		Aktivite Alanları Activity Areas		
	Toplu taşıma güzergahlarına yakınlık (Near the public transport axis)	Otopark varlığı (Parking lot)	Bakımlı /Bakımsız (Maintenance status)	Malzeme uygunluğu (Suitability of the material)	Aktif rekreasyon Olanakları (Active recreation facilities)	Doğal Alan Varlığı (Existing natural area)	Pasif rekreasyon Olanakları (Passive recreation facilities)
Karayolları P	√	-	-	-	-	-	-
Bel. Bşk. Hüsnü Başat P	√	-	-	-	√	-	-
Bülent Ecevit Parkı	√	-	-	-	-	√	-
Yeniçağ Parkı	√	-	-	√	-	-	-
Şehit Gökmen Yavuz P	√	-	-	-	-	-	-
Yahya Çavuş P	√	-	-	-	-	-	-
Bulut P	√	-	-	-	-	-	-
Genç Osman P	√	-	-	-	-	-	-
Muhtar I. Baba P	√	-	-	-	-	-	-
Namık Kemal P	√	-	-	-	-	-	-
Bel. Bşk. Şefik Gürsoy P	√	-	-	-	-	-	-
Özürülüler P	√	√	√	-	√	√	√
İbrahim Müteferrika P	√	-	√	-	-	-	-
Ertuğrul Fırkateyni P	√	-	√	-	-	-	-
Evliya Çelebi P	√	-	-	-	-	-	-
Akşemsettin P	√	-	-	-	-	-	-
Bel. Bşk. Mahmut Sümer P	√	-	-	-	-	-	-
Seyit Onbaşı P	√	-	-	-	-	-	-
Mehmetçik P	√	-	-	-	-	-	-
Mola P	√	-	-	-	-	-	-
Kent P	√	-	-	-	-	-	-
Bahar P	√	-	-	-	-	-	-
Oba P	√	-	-	-	-	-	-
Süleyman Paşa P	√	-	-	√	√	-	-
Fatih Sultan Mehmet P	√	-	-	-	-	-	-
Şehit Polis M. Metin Ak	√	-	-	-	-	-	-
Barış ve Özgürlük P	√	√	√	√	√	√	√
Yavuz Sultan Selim P	√	-	-	-	-	-	-
Kanuni Sultan Süleyman P	√	-	-	-	-	-	-
Zübeyde Hanım P	√	√	√	√	-	-	√
19. Fırka P	√	√	√	-	√	√	√
Ömer Nail Bucak P	√	-	-	-	-	-	-
Bel. Bşk. İsmail ÖzdoğuranP	√	-	-	-	-	-	-
Hamdi Hasırcı P	√	-	-	-	-	-	-
Mevlana P	√	-	-	-	-	-	-
Gaffar Okan P	√	-	-	√	-	-	-
Barış Manço P	√	-	-	√	-	-	-
Küçük Yağmur P	√	-	-	-	-	-	-
Yunus Emre P	√	-	-	-	-	-	-
100. Yıl P	√	-	-	-	-	-	-
Muhtar Rahmi Urcan P	√	-	-	-	-	-	-

Belediye meclisinin kararına göre kent merkezinde 52 adet park belirlenmiş ve isimlendirilmiştir. Ancak bu listede bazı okul bahçeleri de bulunmaktadır. Araştırma kapsamında okul bahçeleri park kapsamında değerlendirilmeyerek ele alınmamıştır. Tekirdağ Merkezde toplam 14 mahalle bulunmaktadır. Bu mahallelerde farklı niteliklerde toplam 39 park bulunmaktadır. Parklarda bulunan bitki türleri Tablo 2' de verilmiştir. Parkların erişilebilirlik, yaşanabilirlik ve aktivite alanları bakımından karşılaştırılması ise Tablo 3'de verilmiştir.

Çözümleme ve Değerlendirme

Mevcut durumun ortaya konulmasına yönelik olarak yapılan alan araştırması (sürvey) çalışmasından sonra çözümleme (analiz) ve birleşim (sentez) aşamasına geçilmiştir. Bu aşamada bir önceki aşamada elde edilen verilerin değerlendirilmesi yapılarak örnek peyzaj projesi çizilecek olan park alanı belirlenmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda 19. Fırka Parkı

kullanımlar açısından eksikliklerin bulunması ve konumu nedeni ile proje alanı olarak seçilmiştir. Alan konum nedeni ile kent halkının bütününe hitap edebilecek niteliktedir. Parkın alanı 13178 m² iken öneri proje alanı, park sınırında yer alan sert zeminin de proje alanına dahil edilmesi ile 30275 m² olarak seçilmiştir (Şekil 3).

Öneri projenin hazırlanmasında, Yöntem'de belirtilen Peyzaj Tasarım Aşamaları aşağıdaki sıra ile dikkate alınmıştır:

Amaç ve sorunların belirlenmesi

Bu aşamada, projenin amacını ve söz konusu alanın yeniden tasarımını gerektiren sorunların belirlenmesi amacıyla ilgililerle görüşülmüş, alanda incelemeler yapılmıştır. Projenin hazırlanma amacı, Tekirdağ'da kent bütününe hitap edebilecek özelliklere sahip, yaya öncelikli, dinlenme, eğlenme, kültürel faaliyetlere olanak sağlayacak bir mekan oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda belirlenen sorunlar aşağıda verilmiştir:

Şekil 3 . Proje alanının sınırları

Figure 3. Border of project area

1. Alandaki sorunların başında çok fazla miktarda sert zeminin bulunması gelmektedir.
2. Sert zemin sadece Kiraz festivali zamanında kullanılmakta bunun dışında yılın diğer dönemlerinde atıl halde bulunmaktadır. Yılın her mevsiminde kullanıma yönelik herhangi bir işlev kazandırılmamıştır.
3. Alan araç girişine açık ve otopark olarak kullanılmaktadır. Yaya öncelikli bir mekan olarak düzenlenmemiştir.
4. Alan sahil kenarında yer almasına rağmen deniz ile ilişkisi kurulmamıştır. Denizden tasarım elemanı olarak yararlanılmamıştır.
5. Su ve suyun mekanda kullanımına yönelik alanda daire formunda bir süs havuzu bulunmaktadır. Ancak bu havuzda yılın çoğu döneminde kirli ve bakımsızdır.
6. Alanda gölge sağlayacak herhangi bir yapısal eleman bulunmamaktadır. Sahip olduğu bitkisel elemanlar sınırlı sayıda ve bir kısmı yapılan hatalı budamalar nedeni ile formlarını kaybetmiştir.

7. Alanda çeşitli yaş gruplarının ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik kullanımlara yer verilmemiştir. Sadece hazır bir çocuk oyun elemanı bulunmaktadır.

Durumu saptamaya yönelik veri toplama (Alan araştırması (Sürvey) ve literatür çalışmaları)

Bu aşamada çalışmaya ilişkin literatür taramaları yapılmış, alanın çevresiyle birlikte var olan durumunu her yönüyle ortaya koymak amacıyla, alan içinde ve çevresinde gözlem ve ölçümler yapılmış, fotoğraflar çekilmiş, ilgililerle görüşülmüştür.

Park alanın etrafında atıl halde bulunan sadece Kiraz festivalinde stantların kurulduğu geniş bir sert zemin yer almaktadır. Park alanının sınırları genişletilerek atıl haldeki sert zemine bazı kullanımlar getirilerek yıl boyu kullanımını sağlamak amaçlanmaktadır. Ayrıca parkın ile deniz arasında ilişki kurulmaya çalışılmıştır. 19. Fırka Parkında yer alan bitkiler Tablo 4' de verilmiştir.

Projenin bundan sonraki aşamasında bireşim (sentez) ve değerlendirme yapılarak örnek alana ait peyzaj tasarım projesi çizilmiştir.

Tablo 4. 19.Fırka Parkında bulunan bitkiler

Table 4. Plants of 19 Fırka Park

Latince	Türkçe
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	Yalancı Çınar Yapraklı Akçaağaç
<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	Beyaz Çiçekli Atkestanesi
<i>Buddleia davidii</i> Franch.	Kelebek Çalısı
<i>Cercis siliquastrum</i> L.	Erguvan
<i>Chamaerops humulis</i>	Bodur Palmiye
<i>Fraxinus angustifolia</i> L.	Sivri Meyveli Dışbudak
<i>Juglans regia</i> L.	Ceviz
<i>Koeleruteria paniculata</i> Laxm.	Güvey Kandili
<i>Lagerstroemia indica</i> L.	Oya Ağacı
<i>Lonicera</i> sp.	Hanımeli
<i>Lonicera tatarica</i> L.	Tatar Hanımeli
<i>Morus alba</i> L.	Ak Dut
<i>Morus alba pendula</i> L.	Siyah Sarkık Dut
<i>Pinus pinea</i> L.	Fıstık Çamı
<i>Populus alba</i> L.	Ak Kavak
<i>Prunus avium</i> L.	Kiraz

Salix matsudana Koide
Viburnum tinus L.
Wisteria sinensis

Helozonik Söğüt
Herdem yeşil Kartopu
Mor Salkım

Bireşim ve Tasarımın Hazırlanması

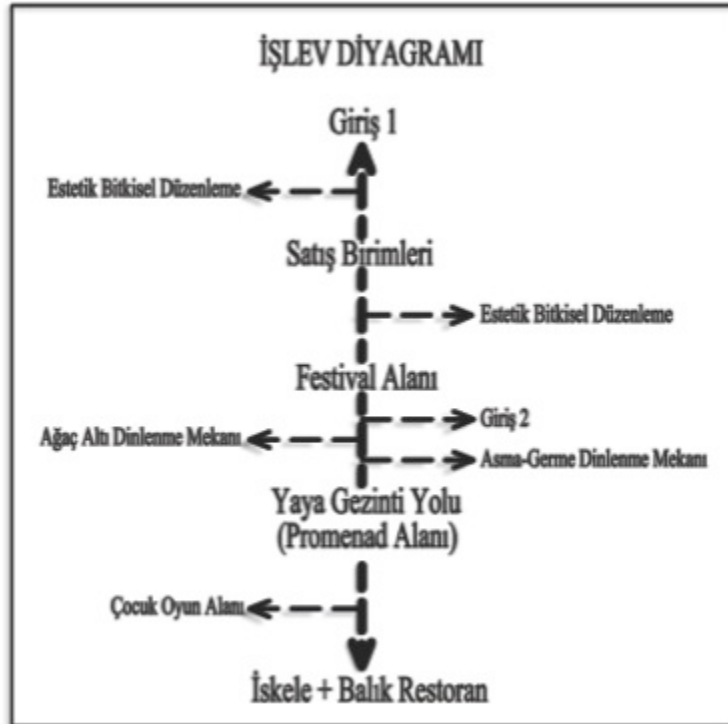
Çevre Çözümlemesi, Program Çözümlemesi, İşlev Diyagramı

Bu aşamada, çevresel etkilerin alandaki kullanımlar üzerine etkileri ile alanda var olan ve olası kullanımların birbirine olan etkileri çözümlenerek, alanda belirlenmiş sorunlara ilişkin çözümler aranmıştır. Bunun sonucunda, ham programda yer verilen kullanımlardan hangilerine kesin olarak yer verilebileceği belirlenerek alana ilişkin “**gereksinim programı**” hazırlanmıştır. Oluşturulan gereksinim programında yer alan elemanları işlevlerine göre gruplandırılarak “**program çözülmesi (analizi)**” yapılmış ve bu çözümlene doğrultusunda “**işlev diyagramı**” hazırlanmıştır (Şekil 4).

Leke Diyagramı (Alan Strüktür Diyagramı)

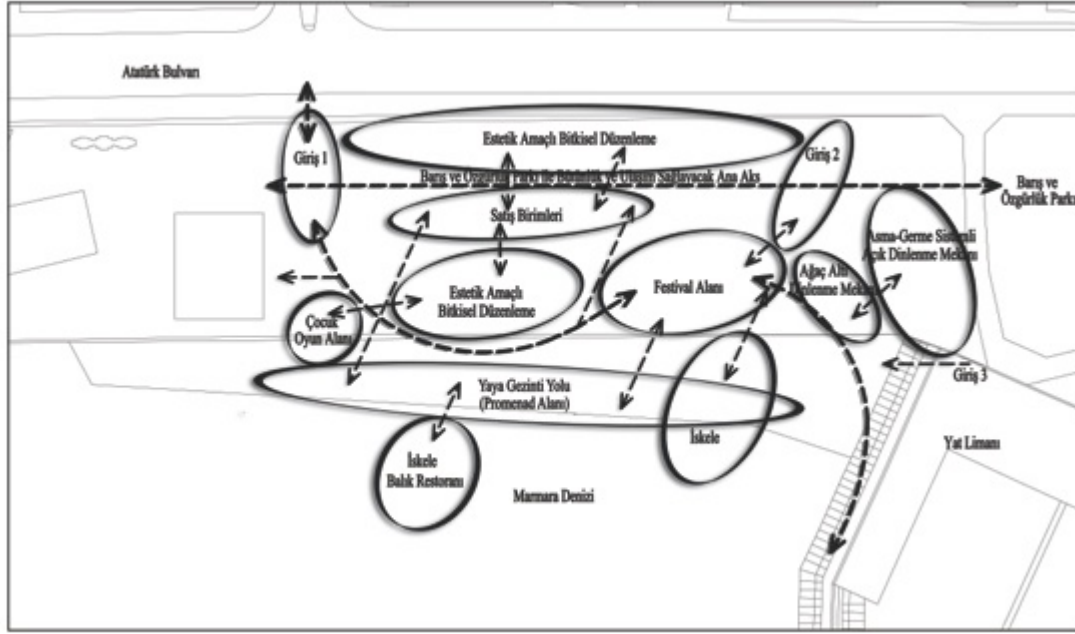
İşlev şemasında yer alan program elemanları alan içinde, birbirleriyle ilişkileri ve proporsiyon dikkate alınarak uygun yerlere lekeler halinde ölçeksiz

olarak yerleştirilmişlerdir. Diğer program elemanlarının alan içinde dağılımını gösteren leke diyagramı Şekil 5’de verilmiştir. Tasarım alanı, Tekirdağ kent merkezinde ulaşım sorunu olmayan, yoğun kullanıma sahip, sahilde yer almaktadır. Kent halkı tarafından en çok kullanılan mekan olan sahilde her yaş grubundan insanın dinlenmesine, eğlenmesine kısacası rekreasyonel aktivitelerde bulunmasına olanak sağlayacak bir mekan yaratılmaya çalışılmıştır. Öncelikli olarak sahilde bulunan Barış ve Özgürlük parkı ile ilişki kurularak iki mekanın birleştirilmesi ve yaya hareketliliğinin devamlılığı sağlanmıştır. Alana giriş 3 farklı yerden sağlanmıştır. Bunlardan ilki kent merkezinden gelenleri karşılamak amacı ile verilmiştir. İkinci giriş, konut alanlarının olduğu bölümden döşemede su etkisi verecek farklı malzeme kullanımı ile denize doğru yönelme sağlanmıştır. Üçüncü giriş ise limandan alana ulaşımı sağlamak amacı ile verilmiştir. Bu ana kullanımların hepsi estetik ve işlevsel bitkilendirme ile desteklenerek kentin açık-yeşil alanına katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

Şekil 4. Alana ait işlev şeması

Figure 4. Function Diagram

Şekil 5 . Alana ait leke diyagramı

Figure 5. Concept plan

Ön proje (Avan Proje)

Leke diyagramında lekeler halinde gösterilen kullanımların, proje üzerine ölçekli olarak aktarılması ve biçimlendirilmesiyle alana ilişkin taslak ya da ön proje anlamına gelen "Avan Proje" hazırlanmıştır. Alana ilişkin Avan Proje Şekil 6'de verilmiştir.

Hazırlanan öneri projenin temel noktasını araç trafiğinin olmadığı, yaya öncelikli bir tasarım oluşturmuştur. Bugünkü hali ile alanda, araçlar yayaların rahat ve güvenli bir ortamda olmalarını etkilemektedirler. Bu nedenle alan araç trafiğine kapatılmıştır. Barış ve Özgürlük Parkı ile bütünlüğü sağlayan aks üzerinde, yaz boyu kullanılan ve sert zemin üzerinde bulunan düzensiz ve derme çatma satış birimlerinin kötü görüntülerini ortadan kaldırmaya yönelik bir mekan düzenlemesi

yapılmıştır. Kentin önemli etkinliklerinden olan kiraz festivalinde kullanılmak amacı ile sert zemin ve sahneye tasarımda yer verilmiştir. Ayrıca sahil boyunca deniz ile ilişkili olarak bir yaya gezinti yolu (promenad alanı), iskele ve balık restoranı tasarlanmıştır. Bunun dışında yayaların dinlenmesi için açık kapalı oturma alanları ile çocuklar için oyun alanına yer verilmiştir. Çalışma alanının dolgu olması bitki kullanımını sınırlamıştır. Park alanının sınırlarına dahil edilen sert zemin kaya dolgu olduğu için bu alanda derin kök yapısına sahip olmayan çalılar ile yer örtücü bitkiler kullanılması öngörülmüştür. Ana cadde ile çalışma alanı arasında bulunan mevcut boylu ağaçlar ve çalılarının konumları Google Earth görüntüsü ile tespit edilerek korunmuştur.

Projenin çevre ile ilişkisini görebilmek için Google Earth görüntüsü ile proje çakıştırılarak Şekil 7 elde edilmiştir.

Şekil 7. Avan Projenin google görüntüsü ile çakıştırılması

Figure 7. Overlay Project with google maps

Sonuç ve Öneriler

Son yıllarda Tekirdağ kentinde net olarak gözlenen fiziksel değişim süreci, kentin görsel kimliğini olumsuz etkilemiştir. Genel olarak bakıldığında belirli bir fonksiyonun öne çıkıp kent kimliğini oluşturmadığı ve çeşitli fonksiyonların bir arada bulunduğu görülmektedir. Kent, gelişigüzel yapılanmalar ve rastgele seçilmiş donatı elemanlarıyla karmaşık bir şehir halini almıştır.

Özellikle Tekirdağ kent merkezinde son yıllardaki konutlaşma ve birim alana daha fazla konut inşa ederek rant elde etme isteği yapı adalarının yoğunlaşmasına açık-yeşil alan miktarının azalmasına neden olmaktadır. Genellikle yapı adaları ve yollar arasında kalan açık alanlar, yeşil alana dönüştürülmekte; mahalle, semt ve kent bütününe hitap etmekten yoksun cep parkları oluşturulmaktadır. Kamuya ait yeşil alanların çoğunda özellikle bitkiler gelişigüzel, işlevsel ve estetik amaçlar göz ardı edilerek kullanılmışlardır. Bitkisel uygulamalar gibi yapısal uygulamaların da peyzaj tasarım ilkeleriyle bağdaştığı söylenemez.

Kent genelinde toplam 124470 m² xpark alanı bulunmaktadır. Mahalle ölçeğinde en çok park alanı Hürriyet Mahallesi 39029 m², dir. Hürriyet Mahallesi sınırları içerisinde yer alan 15314 m² olan Barış ve Özgürlük Parkı Tekirdağ kentinin tek büyük parkıdır. Taşıma kapasitesi ve büyüklüğü açısından semt parkının özelliklerini

taşıyan bu park, kent parkı nitelikleri göstermemektedir.

Genel olarak parklarının kalite kriterleri ulaşılabilirlik, aktivite çeşitliliği, farklı yaş gruplarına hitap etmesi, her mevsim kullanılabilir olması, güvenli ve bakımlı olması şeklinde sıralanabilir. Tekirdağ kent bütününe bakıldığında kalite kriterlerinin pek çoğuna uyulmadığı söylenebilir. Kent halkının rekreasyonel aktivitelerine cevap verebilecek fonksiyonlara sahip her mevsim kullanılacak nitelikte park bulunmamaktadır. Kentin en küçük birimi olan mahalle birimine bile hizmet edebilecek nitelikte park bulunduğu söylenemez. Kentin en büyük parkı olan Barış ve Özgürlük Parkı kullanım çeşitliliği bakımından ve yeşil alanının çok olması açısından en iyi örnek olarak değerlendirilebilir. Bunun dışında yine Hürriyet mahallesinde yer alan Süleyman Paşa Parkı da farklı yaş gruplarına hitap edebilecek donatılara sahip olması bakımından olumlu bir örnektir.

Sahilde yer alan ve alan olarak kentin ikinci büyük parkı 19. Fırka Parkıdır (13178 m²). Park kent halkının erişebileceği mesafede sahilde bulunmaktadır. Parkın yapılan öneri peyzaj projesi ile atıl halde bulunan sert zeminin de park sınırları içine dahil edilmiş (30275 m²), her mevsim kullanılabilir bir mahalle parkı haline dönüştürülmüştür.

Kaynaklar

- Akdoğan, G. 1992. Kuruçeşme Parkı. Peyzaj Mimarlığı Dergisi 92:3.
- Anonim, 2002. Tekirdağ İli 1/5000 Nazım İmar Planı ve 1/1000 Uygulama İmar Planı ve Raporları, Tekirdağ Belediyesi, Promer Planlama.
- Bakan, K., ve Konuk, G. 1987. Türkiye’de Kentsel Dış Mekanların Düzenlenmesi, TÜBİTAK YAE Yayın No: U5.
- Bedimo-Rung A.L., Mowen, A.J. and Cohen, D.A. 2005. The significance of parks to physical activity and public health a conceptual model. American Journal of Preventive Medicine 28(2S2):159 –168).
- Butler, G.D. 1959. Introduction to Community Recreation. McGraw Hill Book Company, Inc., New York.
- Chiesura A. 2004. The role of urban parks for the sustainable city. Landscape and Urban Planning 68:129–138.
- Grahn, P. and Stigsdotter, U.A. 2003. Landscape planning and stres. Urban For. Urban Green. 2 (2003): 001–018.
- Oğuz, D. 1998. Kent Parkı Kavramı Yönünden Ankara Kent Parklarının Kullanım Olgusu Üzerinde Bir Araştırma. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı anabilim Dalı, (Basılmamış).
- Önder, S. 1997. Konya Kenti Açık Yeşil Alan Sisteminin Saptanması Üzerinde Bir Araştırma. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı anabilim Dalı, (Basılmamış).
- Özdemir A., 2009. Katılımcı kentli kimliğinin oluşumunda kamusal yeşil alanların rolü: Ankara kent parkları örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Seri: A, 1:144-153.
- Solecki W.D. and Welch J.M. 1994. Urban parks: green spaces or green walls? Landscape and Urban Planning 32:93-106.
- Tanrıverdi, F. 1987. Peyzaj Mimarlığı (Bahçe Sanatının Temel İlkeleri ve Uygulama Metotları. Atatürk Üniversitesi Basımevi.
- Tümer, S. 1976. Rekreasyon Tesislerinin Ölçütleri. Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, Planlama Dairesi Başkanlığı, Ankara, 1976.
- Türel, D.G., 1988. Ankara Kenti Yeşil Alan Kullanım Etkinliklerinin Bugünkü Durum ve Yeterliliği İçin Alınması Gereken Önlemler. Doktora Tezi. A.Ü Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı.
- Yılmaz, H. ve S.Yılmaz, 2000. Peyzaj Mimarlığında Tasarım Süreci ve Proje Örnekleri. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ders Yayınları No: 218, 106 s.
- Korkut, A.B., 2002. Peyzaj Mimarlığı. Hasad Yayıncılık, İstanbul, 167s.
- Özkan, B., E.Küçükbaş, A. Kaplan, ve N. Aslan, 1993. Ülkemizde Peyzaj Düzenleme Çalışmalarında Tasarım Süreci Açısından Gözlenen Sorunların Bademler Mahmut Türkmenoğlu Parkı Örneğinde Çözüm Olanakları Üzerinde Araştırmalar. E.Ü. Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Bornova, 29 s.